

FORTSAT DOBBELT SÅ MANGE MÆND SOM KVINDER I DEBATSPALTERNE

Ceveas debatanalyse 2023

Fortsat dobbelt så mange mænd som kvinder i debatspalterne

Ceveas debatanalyse 2023

Tænk tanken Cevea

Svend Aukens Plads 11, 1. sal
2300 København S

Udarbejdet af:

Laura Anker Nielsen, Analysepraktikant, Cevea
Magnus Thorn Jensen, Senioranalytiker, Cevea
Asbjørn Sonne Nørgaard, Direktør, Cevea

Kontakt:

Asbjørn Sonne Nørgaard
+45 21 72 54 13
asn@cevea.dk

Udgivet:

13. juni 2024

RESUMÉ

- En omfattende gennemgang af danske avisers debatsider viser, at kønsbalancen er pilskæv. Undersøgelsen er baseret på en gennemgang af i alt 19.630 debatindlæg og ledere i 2023 i otte landsdækkende aviser.
- For hvert debatindlæg, der var skrevet af en kvinde i 2023, blev der trykt to debatindlæg skrevet af mænd. Kun 34 pct. af indlæggene i var skrevet af kvinder.
- Der er en klar overvægt af mandlige debatskribenter i samtlige landsdækkende aviser. Information er den avis, der med 42 pct. kvinder kommer tættest på lige kønsbalance. Værst står det til i Børsen, hvor kun 28 pct. af debatindlæg er skrevet af kvinder.
- Endnu værre står det til med kønsbalancen i avisernes ledere. Kun hver fjerde (24 pct.) af lederne er skrevet af kvinder. Her er andelen af kvindelige skribenter højest hos Kristeligt Dagblad (31 pct.) og Børsen (30 pct.) og lavest hos Weekendavisen (14 pct.) og Politiken (12 pct.).
- Udviklingen i kønsbalancen i debatspalterne er gået i stå. Andelen af kvindelige debatskribenter er steget en smule siden 2017, hvor andelen af kvindelige debatskribenter var 29 pct., men der er ikke sket nogen signifikant udvikling siden 2021, hvor andelen var 33 pct.

INDLEDNING

Avisernes debatsider er en central arena for den demokratiske samtale i Danmark. Her kan enhver borger principielt komme til orde, og hvert år publiceres der tusindvis af debatindlæg, der er med til at sætte dagsordenen og præge den offentlige mening om ethvert politisk emne. Derfor er det helt afgørende, hvordan forskellige befolkningsgrupper er repræsenteret i debatspalterne.

I denne analyse har vi undersøgt kønsbalancen i debatspalterne. Analysen er baseret på en gennemgang af alle typer debatindlæg i de danske aviser, herunder klassiske debatindlæg, læserbreve, kronikker, kommentarer, klummer, ledere osv. Vi har så vidt muligt forsøgt at inkludere alle debatindlæg i alle trykte landsdækkende danske aviser i 2023. I alt indgår 19.630 artikler i undersøgelsen. Undersøgelsens datagrundlag og metode

er beskrevet nærmere i afsnittet 'Data og metode'.

Analysen afdækker en markant skævhed i avisernes debatspalter. Både når det kommer til debatindlæg og ledere i aviserne, er der langt flere mandlige end kvindelige skribenter.

Når debatlandskabet langt fra afspejler befolkningen, så kan det betyde, at nogle befolkningsgrupper har privilegeret adgang til at komme til orde, mens andre grupperes perspektiver og synspunkter er fraværende i debatten.

Det mener vi i Cevea, er et demokratisk problem. Derfor har vi siden 2017 holdt øje med ulighed i debatspalterne i de danske aviser. Denne undersøgelse er den fjerde i rækken, hvor vi kortlægger kønsfordelingen i avisernes debatsektioner.

KVINDER FYLDER HALVT SÅ MEGET SOM MÆND I DEBATSPALTERNE

Det halter med ligestillingen i avisernes debat-spalter. På tværs af alle landsdækkende trykte aviser i Danmark i 2023, var kvinder afsender på 34 pct. af debatindlæggene, se figur 1. Samtidig var 66 pct. af alle debatindlæg skrevet af en mand. Det har ikke været muligt at afdække repræsentationen af andre kønsminoriteter i denne analyse.

For hvert indlæg skrevet af en kvinde, der trykkes i avisen, trykkes der altså to indlæg skrevet af en mand.

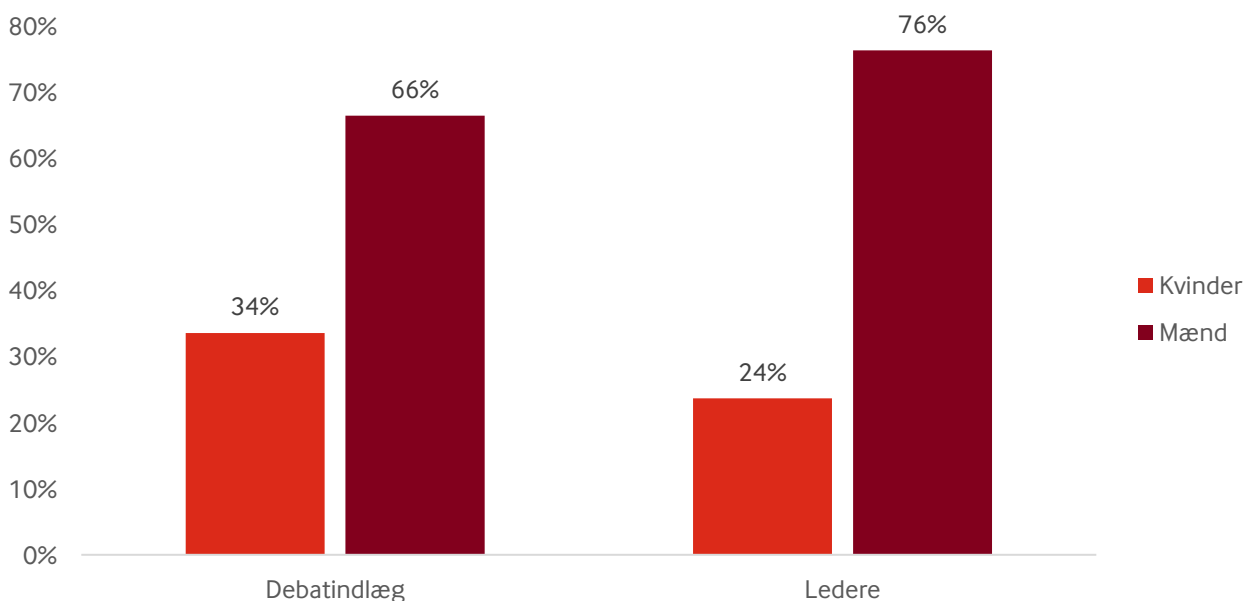
Også lederpladserne, hvor chefredaktøren eller andre journalister fra avisen udlægger avisens holdning til et aktuelt emne, er domineret af mændene. Faktisk er hele 3 ud af 4 ledere (76

pct.) skrevet af mænd, mens kun 1 ud af 4 (24 pct.) er skrevet af kvinder.

Kønsbalancen er altså endnu mere skæv for denne type debatstof, hvor avisen selv har meget stor indflydelse på, hvem der skal tegne avisen i offentligheden.

Den skæve kønsbalance i debatspalterne er tidligere blevet forklaret med, at aviserne modtager langt færre indlæg fra kvinder end fra mænd¹. I det lys er det bemærkelsesværdigt, at repræsentationen af kvinder er endnu ringere, når vi ser på avisens ledere, som avisen naturligvis selv udpeger skribenter til.

Figur 1. Kønsfordeling blandt forfattere til debatindlæg og ledere i landsdækkende aviser

Note: N (indlæg) = 17.415, N (ledere) = 1908

De inkluderede aviser er Avisen Danmark, Berlingske, Børsen, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Politiken og Weekendavisen. Ekstra Bladet har nedlagt debatsektionen i 2023 og er derfor ikke med i undersøgelsen. Indlæg uden fornavn på forfatter samt indlæg med mere end fem forfattere er ikke inkluderet (N = 140).

Kilde: Egne beregninger pba. egne dataudtræk.

¹ Se f.eks. Jyllands-Postens dækning af Ceveas debatanalyse fra 2022: [Kvinder holder sig tilbage, mens mænd dominerer debatten](#)

Den skæve kønsfordeling går igen på tværs af aviser, jf. figur 2. Mænd er i klart overtal på debatsiderne i samtlige landsdækkende aviser.

Der er dog store forskel på, *hvor* skæv fordelingen er i de forskellige aviser, jf. figur 2. Den højeste andel kvindelige debatskribenter findes i Information, hvor 42 pct. af de trykte indlæg sidste år var skrevet af kvinder. Dernæst kommer Avisen Danmark og Politiken med hhv. 37 og 36 pct. kvinder. Berlingske, Kristeligt Dagblad, Jyllands-Posten og Weekendavisen har mellem 30 og 33 pct. kvindelige debatskribenter, mens Børsen har den skæveste kønsfordeling med kun 28 pct. kvinder på deres debatsider.

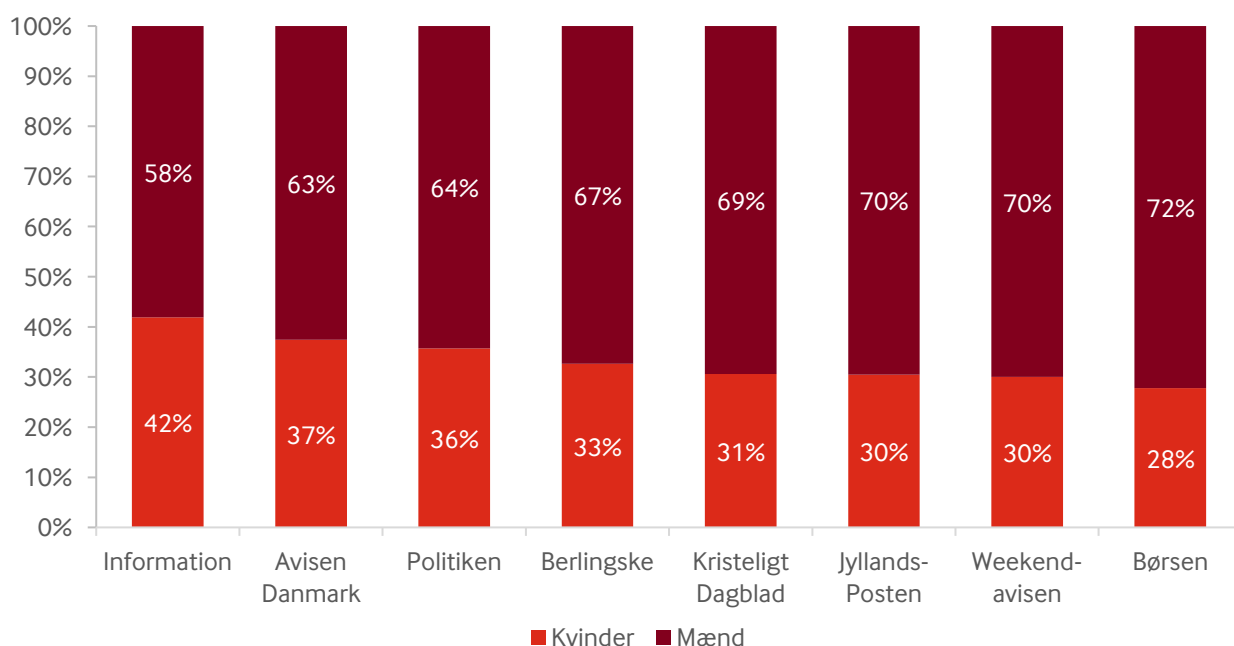
Da vi ikke kender kønsfordelingen på de indlæg, som aviserne modtager, men ikke bringer, kan vi ikke afgøre, hvorvidt skævheden primært skyldes,

at de modtager færre indlæg fra kvinder, eller om det også skyldes redaktionelle prioriteringer.

Meget tyder på, at det kan have stor betydning, om avisen arbejder aktivt på at sikre repræsentation af kvinder. I 2022 foretog Cevea en rundspørge blandt debatredaktørerne, og her var Information den eneste avis, som havde en konkret målsætning for andelen af kvinder på debatsiderne. Information har haft den højeste andel kvindelige debatskribenter i de seneste tre undersøgelser.

Den skæve kønsrepræsentation kan ikke forklares med, at aviserne har flere mandlige læsere. Eksempelvis har Politiken en meget lille overvægt af kvindelige læsere (51 pct. på den trykte avis²), mens Jyllands-Posten har en lille overvægt af mandlige læsere (55 pct. på den trykte avis³).

Figur 2. Andel mænd og kvinder blandt forfattere til debatindlæg i hver avis

Note: Se note til figur 1.

Kilde: Egne beregninger pba. egne dataudtræk.

² Se [Politiken Annoncer: Målgrupper \(2024\)](#)

³ Se [JP Annoncer: Målgrupper \(2024\)](#)

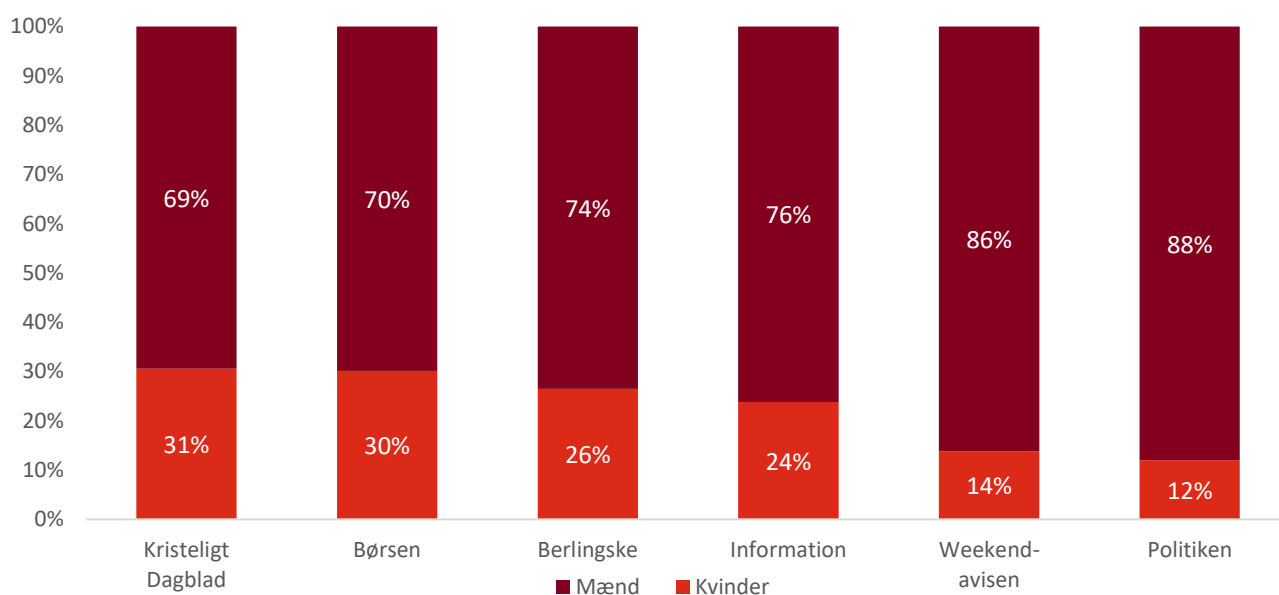
Den skæve kønsfordeling går også igen, når vi ser på avisernes ledere, jf. figur 3. Der er stor forskel på, hvor mange forskellige lederskribenter, aviserne har, men alle aviserne har altså til fælles, at langt størstedelen af deres ledere er skrevet af mænd.

Kristeligt Dagblad og Børsen har den største andel ledere med kvindelig forfatter med hhv. 31 pct. og 30 pct. kvinder. Ca. hver fjerde af lederne i Berlingske (26 pct.) og Information (24 pct.) er skrevet af kvinder. Værst står det til hos

Weekendavisen og Politiken. Hos Weekendavisen er kun hver syvende leder skrevet af en kvinde (14 pct.), mens det kun er hver ottende hos Politiken (12 pct.).

Det skal bemærkes, at den meget skæve fordeling hos Weekendavisen og Politiken ikke skyldes, at det kun er de to mandlige chefredaktører på de to dagblade, der skriver avisens ledere. På Weekendavisen var der 5 forskellige lederskribenter i 2023, mens der i Politiken var 14 forskellige.

Figur 3. Andel kvinder og mænd blandt forfattere til ledere i hver avis

Note: N (ledere) = 1.908. Jyllands-Posten og Avisen Danmark indgår ikke, da Jyllands-Postens ledere ikke signeres personligt, og Avisen Danmark ikke skriver ledere.

Kilde: Egne beregninger pba. egne dataudtræk.

Underrepræsentationen af kvindelige stemmer i medierne er et bredt fænomen og ikke unikt for debatspalterne. Blandt de 50 mest citerede eksperter i danske medier i 2023 var kun 5 kvinder – og vi skal knap halvvejs ned ad listen til nummer 24 før den første kvinde optræder.⁴ Kvinder er altså kraftigt underrepræsenteret som ekspertkilder i danske medier – men i det hele taget

handler nyheder også sjældnere om kvinder, ifølge den seneste version af mediemonitoreringen Who Makes the News. Her rapporteres, at kvinder kun udgør 35 pct. af subjekter og kilder i danske nyheder i TV, radio eller aviser.⁵ Det er altså ikke helt uden belæg at tale om en kønnet bias i medierne og den offentlige debat.

⁴ DM (2024): [Der er 5 kvinder blandt landets 50 mest citerede eksperter](#)

⁵ Global Media Monitoring Project (2020): [Who Makes the News](#), s. 82, Appendix 5-2

LIGESTILLINGEN I AVISERNE ER GÅET I STÅ

Det er ikke første gang, avisernes debatspalter bliver gransket. Cevea har holdt øje med ligestillingen i debatspalterne i en årrække. Figur 4 viser udviklingen i andelen af kvindelige debatskribenter siden 2017.

Tidligere undersøgelser har været baseret på en stikprøve med debatstof i to udvalgte uger i hhv. maj og november. I denne undersøgelse har vi samlet debatindlæg fra alle dage hele 2023. Desuden har Avisen Danmark ikke været med i tidligere opgørelser.

For at gøre tallene sammenlignelige, har vi derfor tilpasset datagrundlaget for 2023 i figur 4, så det svarer til de tidligere undersøgelser. Samtidig er Ekstra Bladet fjernet fra datagrundlaget i tidligere år, da avisen ikke længere har en debatsektion, og derfor ikke indgår i 2023.

Med denne tilpassede metode er andelen af kvindelige debatskribenter i 2023 en smule højere (36 pct.) end de 34 pct. vi så ovenfor. Denne

forskel er ikke statistisk signifikant.⁶ Det tyder altså på, at de to udvalgte uger udgør et nogenlunde repræsentativt udsnit af debatindlæggene for året, og at den tidligere anvendte metode derfor også giver et validt estimat.

I 2023 er andelen af kvindelige skribenter i de to udvalgte uger en smule højere (36 pct.) end i 2021 (33 pct.). Ændringen er dog ikke statistisk signifikant⁷, og vi kan derfor ikke afvise, at andelen af kvindelige debattører i aviserne er uændret de sidste par år.

Sammenlignet med 2017 og 2019, hvor andelen af kvindelige debattører var hhv. 31 og 29 pct., er kvinder en smule bedre repræsenteret i 2023⁸.

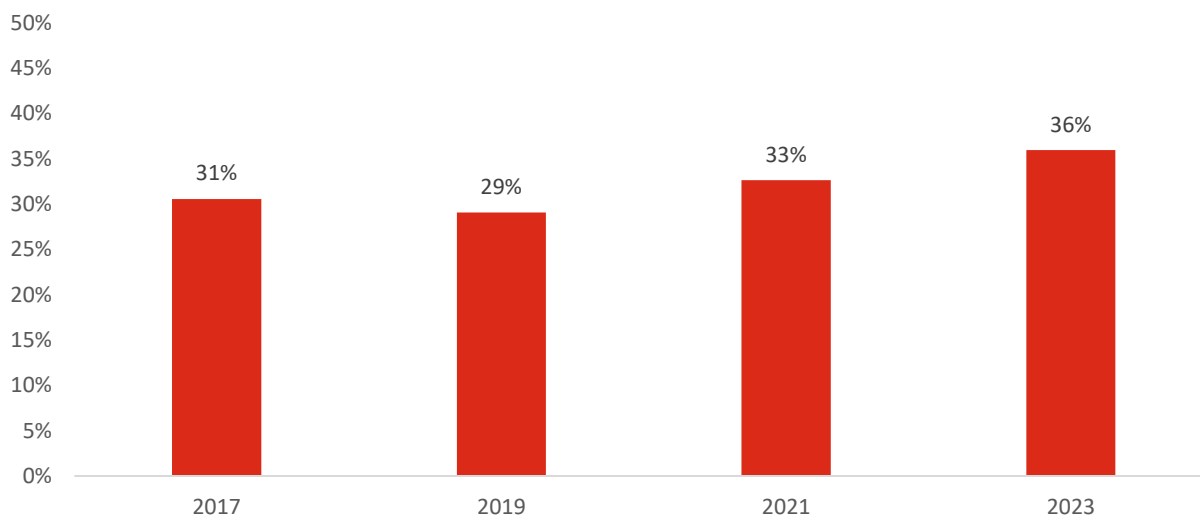
Kønsbalancen i debatspalterne er altså blevet en smule bedre sammenlignet med de to første gange, Cevea lavede undersøgelsen i 2017 og 2019. Det er dog en meget beskeden stigning, og der er fortsat lang vej til ligestilling i debatspalterne.

⁶ $p=0,260$ for forskel mellem kvindeandel i hele 2023 og kvindeandel i de to stikprøve-uger i 2023.

⁷ Forskel mellem 2023 og 2021 ikke signifikant ($p=0,202$).

⁸ Forskel mellem 2023 og 2019 signifikant ved 1 pct.-niveau ($p=0,002$). Forskel mellem 2023 og 2017 signifikant ved 5 pct.-niveau ($p=0,033$).

Figur 4. Andel kvindelige debatskribenter i aviserne 2017-2023

Note: N (debattører): 2017 = 903; 2019 = 956; 2021 = 987; 2023 = 794.

For at sikre rimeligt sammenligningsgrundlag er data for 2023 begrænset til de samme to uger, som var grundlag for undersøgelserne i 2017-2021. Ekstra Bladets og Avisen Danmarks debatsektioner ekskluderet, da data for de aviser ikke indgår alle år.

Kilde: Egne beregninger pba. egne dataudtræk.

DATA OG METODE

Data om forfattere af debatindlæg er indsamlet for de otte landsdækkende aviser, der har trykte debatsektioner: Avisen Danmark, Berlingske, Børsen, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Politiken og Weekendavisen.

Artikler er inkluderet som debatindlæg, hvis deres formål er at udtrykke skribentens egen holdning. Det indebærer indsendte debatindlæg, kronikker og læserbreve, debatklummer af faste skribenter samt subjektive kommentarer skrevet af avisernes ansatte. Desuden har vi inkluderet avisens ledere som en selvstændig kategori separat, hvor skribenten udtrykker avisens holdning.

Vi har tilstræbt at inkludere alle debatindlæg i de trykte udgaver af de otte aviser i hele 2023. Data er indsamlet ved hjælp af webscraping fra Infomedias database over artikler fra danske aviser. I alt udgøres datagrundlaget af 19.630 artikler, som er blevet identificeret som debatstof. Datagrundlaget er ikke fuldkommen komplet, idet der kan være enkelte artikler, som kan betegnes som debatstof, vi ikke har fanget med vores metode og søgekriterier. Udsnittet omfatter dog med sikkerhed langt størstedelen af alle debatindlæg, og vi har ingen grund til at tro, at der skulle være systematik i, hvilke artikler der evt. mangler. Et fuldt overblik over antallet af artikler fra hver avis kan ses i bilaget.

Forfatterens køn er bestemt ud fra deres fornavn med udgangspunkt i den officielle liste over alle godkendte navne til drenge og piger.⁹ Ved fornavne, der er godkendt til både drenge og piger,

har vi kodet kønnet til enten mand eller kvinde, hvis et køn udgjorde mere end 90 pct. af personer med navnet i Danmark.¹⁰ I øvrige tilfælde har vi forsøgt at afgøre kønnet på forfatteren vha. en internetsøgning.

Hvis kønnet ikke kunne bestemmes ud fra fornavnet, eller hvis forfatteren var signeret med initialer, er artiklen udeladt fra datagrundlaget (N=35). Hvis afsenderen af artiklen har været en organisation e.l. er artiklen også udeladt fra datagrundlaget (N=177). Ved indlæg med flere forfattere, er andelen af kvinder blandt skribenterne blevet kodet. Alle artikler indgår således med lige vægt i beregningerne. Indlæg med mere end fem forfattere indgår ikke i analysen (N=95). Efter denne sortering indgår der 19.323 artikler i analysen.

Metoden adskiller sig fra lignende undersøgelser, som Cevea har gennemført siden 2017, hvor datagrundlaget var udgjort af alle debatindlæg i to udvalgte uger. Når der sammenlignes med tidligere år, har vi derfor tilsvarende afgrænset datagrundlaget til to uger i hhv. maj og november 2023 (5/5-11/5 og 8/11-14/11) for at gøre tallene sammenlignelige. Da fredag d. 5/5 2023 var Store Bededag, er Weekendavisen taget med for d. 4/5. For disse to uger er alle aviserne gennemgået manuelt efter datascrapingen for at sikre samme dataindsamlingsmetode som tidligere år. I den manuelle gennemgang blev tilføjet 76 debatindlæg, som ikke var fanget af scrapingen, med en kvindeandel på 32 pct. I sammenligningen over tid har hver forfatter samme vægt for at anvende samme metode som tidligere.

⁹ Se Familieretshusets navnelister her: <https://familieretshuset.dk/navne/navne/godkendte-fornavne>

¹⁰ Frem søgt via Danmarks Statistiks navregister: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/borgere/navne/HvorMange>

BILAG

Tabel A. Datagrundlag for undersøgelsen (antal artikler)

Avis	Ledere	Debatindlæg	I alt
Avisen Danmark	-	1.270	1.270
Berlingske	355	3.545	3.900
Børsen	249	1.050	1.299
Information	579	1.445	2.024
Jyllands-Posten	-	2.625	2.625
Kristeligt Dagblad	304	2.085	2.389
Politiken	334	4.587	4.921
Weekendavisen	87	808	895
I alt	1908	17.415	19.323